

סיפור נפלא הובא בספר 'אש להבה': הגה"צ רבי שמשון דוד פינקוס זצ"ל נהג להסתובב בין המושבים בדרום הארץ. בואו השרה אור של קדושה. פניו המאירות באור התורה, שאלותיו הנעימות ותשובותיו המחכימות, העלו את התושבים לרמות חדשות של אידישקייט. פעם כאשר הרב הגיע לאחד המושבים, ניגשה אליו אישה בשם תמר ודיברה עמו: "אני בת 'בית יעקב', וכל השנים היה לי חלום לבנות בית של תורה. נישאתי לבן ישיבה, סיפרו לי שזכיתי בבן תורה השוקד על התורה יומם ולילה. הייתי מאושרת. שבועיים לאחר הנישואין שמעתי את הטריקה. בעלי הצעיר פתח את הגמרא ופתאום טרק אותה בחוזקה. הוא צעק כמעט כשהודיע: 'זהו, יותר אינני מוכן לפתוח ספר!'."

"הייתי מזועזעת, חשבתי שלא שמעתי טוב, אבל בעלי האברך סיפר לי בלא כחל ושרק כי שנותיו בישיבה היו קשות. למה קשות? ניסיתי לשאול בלא קול."

"בעלי משך בכתפיו. הוא אמר שהעיון בגמרא קשה לו, האותיות מסתחררות מול עיניו וקשה לו להתרכז. הוא למד בישיבה רק כדי לקבל שידוך טוב ולא יותר, עכשיו הוא נכסף לעבוד בשדה."

תמר השפילה את עיניה. "כך הגענו למושב הזה. ואכן בעלי לא פותח חומש, לא משנה וכמובן לא גמרא. בקושי הוא תופס תפילה ומניח תפילין ורץ לטרקטור שלו. כל היום הוא על הטרקטור, שר ונהנה."

הרב פינקוס שתק, נהמה של טרקטור הלכה והתקרבה. תמר קיוותה שזה לא הלל בעלה. "הייתה לי מורה מנוסה", הוסיפה נחפזת, "היא הכינה אותנו היטב ליום הנישואין והזהירה שוב ושוב שהתורה היא המצווה היקרה של האיש. תפקיד האישה הוא לשדל ולזרז, להנעים ולזכות את בעלה בתורה, אך לא להכריח."

הדמעות עמדו בקצה העין. תמר שמרה עליהן. היא עדיין לא סיימה את דבריה והטרקטור מתקרב. היא מכירה את הנהמה הזאת, היא שייכת לטרקטור של הלל! עכשיו הוא מייחל לארוחת ערב דשנה. "אחרי עבודה בשדה צריך דלק!" מודיע הלל כשהוא נכנס הביתה.

"דברי המורה עומדים מול עיניי, ואני הולכת אחר בעלי במדבר, כלומר במושב"... סיכמה תמר במהירות.

"מה שאלתך?" שאל הרב פינקוס, נפעם. "מה אני יכולה לעשות?" התפרץ הכאב, "אני משתוקקת לבית של תורה. בעלי איכר פשוט וגס, איזו דוגמא יראו ילדינו? על מה יישען הבית שלנו, על הטרקטור?"

הרב פינקוס ענה לה: "התפללי! התפללי מעומק הלב עם דמעות, לאבא שבשמים! תזעקי אליו, הוא ישמע אותך, בת יקרה שלו, התפללי ככל שתוכלי עד שתיושע!"

אחר כך התקרב הטרקטור והתקרבה הנהמה. הרב בירך אותה והפליג לדרכו. תמר עמדה על מקומה, רואה את הטרקטור המתקרב ואת בעלה היורד ממנו כשעיניו רעבות ללחם, רק ללחם.

*

שבועות עברו, חודשים נקפו, ויהי היום ושוב הזדמן הרב פינקוס אל המושב הדרומי. תחילה נכנס לבית הכנסת. מעטים מאוד נמצאים שם, לכן צד את מבטו אברך צעיר בעל פנים עדינות ועיניים נוצצות באור מיוחד, יושב והוגה בתורה הקדושה במתיקות שאין דומה לה. הרב השהה מבט מופתע על האיש, נדמה היה לו שזה... הלל הטרקטוריסט, בעלה של תמר.

"שלום עליכם", לחץ הרב פינקוס את ידיו של האברך העדין ובריר את שמו. עכשיו ידע למעלה מכל ספק: זהו הלל מהטרקטור. להלל הייתה שאלה בוערת מה'דף היומי'. הרב הקשיב וקלט מתוך השאלה את העובדה המפעימה כי אכן בן תורה הוא! השניים פתחו ספרים ושקעו בעומק הסוגייה, עד שלאחר עיון מעמיק הגיעו לפתרון.

האברך הודה נרגשות לרב פינקוס והרב נותר מהורהר. האם יתכן? האין הוא הוזה? רגליו של הרב הוליכוהו לביתו של הלל. הוא נקש קלות, הדלת נפתחה ונפשו של הרב בשאלתו: "איך קרה הדבר? איך הפך איש הטרקטור והאדמה לאיש הרוח והתורה?"

ותמר, אישה פשוטה היא ואינה מבינה, הרי הרב בעצמו אמר לה... האין הוא זוכר? והיא נזכרת במה שאירע באותו יום: הם נכנסו הביתה. ארוחת הערב כבר הייתה מוכנה. הלל נטל ובירך בחופזה, אכל ברעבתנות, סיים וכבר פנה לישון, עייף ויגע מעמל יומו.

תפילה

צריך שיכוון בלבו פירוש המילים שימוציא בשפתיו ויחשוב כאילו שכינה כנגדו ויסיר כל המחשבות הטורדות אותו, עד שתישאר מחשבתו ומונתו זכה בתפלתו. ויחשוב כאילו היה מדבר לפני מלך בשד ודם, היה מסדר את דבריו ומכוון בהם יפה לבל יכשל, קר וחומר לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא שהוא חוקר כל המחשבות. שזלחו ערוך, סימן צ"ח סעיף א'.

פרשת בא

חודש שבט תשפ"ד

לעילוי נשמת

הר"ר אלטר אהרן יצחק
ב"ר יוסף הרשקוביץ זצ"ל
נלב"ע י"ז טבת תשע"ז

Shch3910@gmail.com

בגילוי הראש. ואמר כאן ישראל לפי שהשכינה שורה עליהם ולא על הגוים, עיי"ש.

ונראה פירוש דבריו, שהרי מה שעם ישראל אינם הולכים בגילוי הראש, הוא משום אימתא דשמיא וכמו שכתוב בגמרא (בבבא דף ל"א) רב הונא לא הלך ד' אמות בגילוי ראש, כי אמר: שכינה למעלה מראשי. וכתב עוד שנוהגים לאומרה רק בארצות בהם מכסים את הראש במצנפת, עיי"ש.

פירוש, דסבירא ל"י שהברכה נתקנה רק על הסודרא שהוא מלבוש חשוב, כמו שכתוב (לעיל נ"א ב) בברכת המזון שרב אסי פרס סודר על ראשו. ובשבת (דף ע"ז) סודרא – 'סוד ה' ליראיו' ועיין רש"י שם.

וכל דבריו תמוהים: א. שמה הענין כיסוי המצנפת על הראש לפסוקי 'המעטרכי' וגו' וישראל אשר בך אתפאר, ב. כיון שכתב הטעם משום שישראל אינם הולכין בגילוי הראש, אז למה דווקא מצנפת?!

ועיין בית יוסף (בסי' מ"ו) שהביא את דברי האבודרהם וכתב, שעכשיו נהגו כל ישראל לאומרה אע"פ שאינם עוטים מצנפת. וכן דעת התוס' (בברכות דף ס' שם) שהוא הדין לכל כובע ולכל כיסוי ונראה שטעם ברכה זו לפי שאסור לילך בגילוי הראש כדמשמע בשבת (דף ק"ח ב). ואפילו לדברי המפרש שאינו איסור לילך בגילוי הראש מ"מ מודה שמדת חסידות הוא שלא לילך בגילוי הראש כמו שיתבאר (כסי' צ"א). ולפי שישראל הם המצוים בכך שיהא מורא שמים עליהם, אנו מברכים עוטף ישראל בתפארה משום דכתיב (ישעי' ס"ג) והיית עטרת תפארת ביד ה'.

נוסחאות שונות יש בברכה: עוטף, עוטר או עוטה. (רס"ג, רמב"ם, רבנו מנוח, המנהיג)

חיזוק בזמן מלחמה

הגאון רבי מיכל יהודה לפקוביץ' זצוק"ל

בשעה שבא עמלק להילחם בישראל, אמר משה ליהושע "בחר לנו אנשים וצא הלחם בעמלק" (שמות י"ז ט'). וכתב שם האור החיים לבאר, אמאי שלח משה את יהושע למלחמה זו, הרי מלחמת מצוה היא ולמה לא יצא משה בעצמו לקיים מצוה זו? וביאר, שכיון שמלחמה זו היתה על עון ביטול מלחמת התורה נשרפו ידיהם מן התורה), אמר משה, אין ראוי לצאת למלחמה אלא יהושע שנאמר עליו לא ימיש מתוך האהל בעסק התודה ואמר לו שיבחר אנשים כיוצא בו ובזה יתגבר עליו וכן היה. הרי למדנו כאן שכל הכח שיש לישראל לעמוד במלחמה כנגד אויביהם הוא דק מכח יגיעת התורה! רק על ידי לא ימיש מתוך האהל יכלו כלל ישראל לעמוד ולהתקיים במצבים שעמדו לכלותם.

לכאורה יש להעיר וכי משה רבינו ע"ה עצמו לא היה לו המעלה הזו בתורה של לא ימיש מתוך האהל, ואפשר אולי להבין עפ"י דברי רבינו הגאון רבי ישראל סלנטר זצוק"ל באגרותיו, שמשקל המעשים נמדד בהרבה סיבות הסובבות עשייתם, ובחינות רבות יש לכל מעשה אם לפי קושי שיש לעושהו וכד', ואפשר שיהיו שני מעשים תואמים אשר במשקל המעשים יהיו רחוקים מרחק דב זה מזה. וכפי הנראה משה רבינו ע"ה סבר שמעשה המצוה

הלילה השתרע על פני המושב, זרוע כוכבים נוצצים. תמר יצאה אל המרפסת ונתנה לזרם הדמעות החמות לשטוף את פניה. במילים פשוטות, כדבר בת אל אביה, דיברה תמר: "ריבונו של עולם, אני רוצה בית של תורה, בן תורה, אנא ברחמים..." תמר לא יכלה יותר. הדמעות דיברו, צעקו ובכו בשבילה. היא אחזה בסורגי המרפסת והרטיבה אותם בדמעותיה.

שעתיים תמימות עמדה תמר בתפילתה עד שכלו כוחותיה. למחרת פנתה לעבודת יומה החדשה, דווקא בבוקר. הלל היה בשדה, חורש באדמה התחוחה, ותמר בחדרה – מתפללת. הדלת סגורה והיא מתייפחת. "ה' אלוקים! אנא, תן בלב בעלי זרעים של רצון, נטיעות של אהבה לתורתך הקדושה! השקה את ליבו בטל החיים של תורתך הקדושה!" תמר בכתה ובכתה עד שכלו כוחותיה.

ביום השלישי הייתה עבודת הלב שלה בעת פנות היום. כך כל יום, כל יום. תמר אישה כשרה, מאירת פנים, היא אינה מבקשת דבר, רק מתפללת, כך הלוא אמר לה הרב.

שמונה חודשים, מאתיים וארבעים ימים, השקתה תמר אדמת בזלת. אין יום שעובר בלי תפילה, תפילה בכל הכוחות.

ויהי היום, והלל נכנס הביתה בחיוך מתנצל. "יש כאן שיעור ב'עין יעקב'. חשבתי לקפוץ... אכפת לך אם אוותר על זמן ארוחת הערב ואצא עכשיו?"

"אם אכפת לך?" רצתה תמר לצחוק ולבכות, אבל היא הנהנה בחיוך מסכים והדמעות מיסכו את עיניה. הלל יצא, טעם מיינה המשכר של התורה, ורצה להמשיך.

"את יודעת", הוא אמר כעבור שבוע, "עכשיו אני חושב שיש ביכולתי לטפל בקשיי הלמידה שאפיינו אותי בילדותי. מה דעתך שנשלם לאברך מקצועי ואני אתקדם קצת?"

בלב מלא שיר ורנן, והפה מביע מילות הסכמה ורצון. "אני מצטער", אמר הלל כעבור זמן בפנים מתנצלות, "את קיבלת בעל מפרנס, אבל נפשי חשקה בתורה. אני לא יודע איפה הייתי עד עכשיו, אני רוצה ללמוד כל היום, שבת בבית ה' כל ימי חיי!"

עכשיו התפרצו הדמעות כאשד גואה. היו אלה חברותיה הנאמנות של תמר. שמונה חודשים ליוו אותה דמעות התפילה יום יום, ועכשיו הן נמהלו בדמעות האושר.

"הרב שואל איך התהפך ליבו של הלל?" שאלה תמר הנרגשת, "הרי הרב בעצמו אמר לי שאתפלל. זה מה שעשיתי, זה הכל".

זה הכל... אבל זה מה שהביא לה את הישועה – בעל בן תורה!

ד' אמות של הלכה

עוטר ישראל בתפארה

הרה"ק רבי אברהם לנדא מטשכנוב זצוק"ל מבאר בספרו 'צלותא דאברהם' את הברכה.

עוטר ישראל בתפארה: כתב האבודרהם שעוטר ישראל בתפארה ע"ש הכתוב (תהלים ק"ג ד) "המעטרכי חסד ורחמים", ועל שם (ישעי' מט') "ישראל אשר בך אתפאר". והטעם לברכה זו, לפי שהיו עוטרים מצנפת כדי שלא ילכו

וביאר בלב אליהו שהמלחמה כאן לא הייתה כסתם מלחמה שבין שני עמים, אלא הייתה זו מלחמת הקדושה בטומאה, שישראל רפו מן התורה, ועי"ז באו כוחות הטומאה לנצחם, וממילא אין קושיית המשנה על עצם כח התפילה, דודאי תפילה מועלת במלחמה רגילה שישראל נלחמים נגד עם אחר, אבל כאן שכל המלחמה הייתה ע"י הרפיון של ישראל, א"כ קשה איך הועילו תפילותיו של משה לתקן את העיוות. ועי"ז מתרצת המשנה שהיו ישראל מסתכלין כלפי מעלה ומשעבדין את לבם לאביהם שבשמים, היינו שזה גופא היתה ההתחזקות בעבודה, וזה היה התיקון לחטא הרפיון, ולכן ניצחו במלחמה, וכן יש לבאר את המשך הפסוק, וידי משה כבידות, דהיינו ששעבוד ליכם של ישראל לאביהם שבשמים נחלש באותו זמן, וזהו ענין כובד ידיו של משה, וכיון שנתחזקו ישראל ושעבדו את לבם לאביהם שבשמים, ממילא נתקן חסרונם ועי"ז היו נוצחים.

מהו כח התפילה?

הרה"ק רבי שמואל מסלונים שליט"א

א-לי א-לי למה עזבתני, אלקי אקרא יומם ולא תענה. ביאור הדברים: שבגלות בבל היו ישראל במצב של יאוש ונפילת רוח קשה, כי היתה להם הרגשה שהקב"ה עזב אותם. כמבואר בזוה"ק ריש שמות (ח"ב בו), עה"פ על נהרות בבל שם ישבנו גם בכינו, שהבכיה שלהם היתה על כי עזבתני.

היתה זו הפעם הראשונה שעם ישראל גלה מארצו, ועד אז לא טעמו מעולם טעם גלות, וכל מציאות הגלות נצטיירה אצלם כאילו הקב"ה השליכם ועזב אותם לנצח ח"ו, [דחשיבו דקוב"ה שביק לון ולא ישגח בהון לעלמין], ואומר הזוה"ק שלכן נתגלו ליחזקאל הגילויים הגדולים שראה בנבואה על נהר כבר - אף שאין נבואה בחוץ לארץ, - כדי להודיע לישראל שהקב"ה לא עזב אותם.

אך נראה כי לאחר מכן בהמשך הגלות שוב התעוררה בעם ישראל ההרגשה של "עזבתני", וזה גרם להם ליאוש ורפיון רוח. ועל פי זה ביארנו מה ההסבר לזה שבמשך כל גלות אדום הארוכה - עד לתקופה האחרונה לא היתה בעם ישראל תופעה של תערוכות והתבוללות בין הגויים, ואילו בגלות בבל שלא נמשכה אלא שבעים שנה כבר נשאו רבים מישראל נשים נכריות, מפני שהיו שרויים אז במצב של נפילת רוח ויאוש בגלל שהרגישו כי ה' עזבם, וכתוצאה מזה חדלו לשמור על ייחודם והתחילו להתחתן עם הנכרים. והנה כאשר ההרגשה של ישראל למטה היתה "עזבתני", זה המשיך עליהם גם מלמעלה הנהגה של "עזבתני", כי "ה' צלך". וזה הפשט א-לי א-לי למה עזבתני.

וזהו המשך המזמור "אלוקי אקרא יומם ולא תענה ולילה ולא דומיה לי", שהשמעות של אקרא ולא תענה היא, שמרגיש כאילו לא מקשיבים אליו כלל. --- יש מי שקורא ונענה וגם נפקד בישועה, ויש שאינו נפקד אבל לפחות מרגיש כי תקשיב אונך. אך יש הסתר קשה כל כך שאקרא יומם ולא תענה, הוא מרגיש כמי שמדבר ואיש אינו מאזין לו, וכמו שנאמר להלן "אל תרחק ממני". ואיך יכול אדם להתפלל במצב כזה של ריחוק.

של יהושע בחלק זה של לא ימיש מתוך האהל גדול ממעלתו.

והנה הרמב"ן שם כתב טעם אחר למה שלח משה את יהושע ולא הלך בעצמו, בעבור שיתפלל הוא בנשיאות כפים על ראש הגבעה, ועלה שם כדי שיראה את ישראל נלחמים וכו' וגם הם יראו אותו פורש כפיו השמימה ומרבה בתפילה ויבטחו בו ויוסיפו אומץ וגבורה. ובפרקי דר"א עוד, כל ישראל יצאו חוץ לאהליהם וראו את משה כורע על ברכיו והם כורעים וכו'.

ושמעתי ממורי הגה"צ רבי לייב חסמן זצוק"ל [כמדומה שזה היה בליל ש"ק הראשון אחר ביאתי לארץ הקודש] שאמר להתעורר מכאן, שהנה בוודאי שבמצב זה שישראל היו מצויים בו, שבא עמלק להילחם בהם בכוונה לעקור את הכל להשמיד את כל עם ישראל, הרי ודאי שהיה לב כל ישראל שבור ורצוף בפחד ואימה ובוודאי הפילו תפילה ותחנונים לפני הקב"ה שינצחו במלחמה ולא יכרת שם ישראל, ובכל זאת חיפש משה רבינו ע"ה עוד להוסיף חיזוק בתפילה ומנע עצמו מלילך למלחמה כדי שיוכל להתפלל בנשיאת כפים למעלה על ראש הגבעה שיראו ישראל ויוסיפו להתעורר.

הרי למדנו כאן שכל איזה התעוררות בתפילה אין לה גבול. ויותר מכך הנה מפורש בתורה "והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל וכאשר יניח ידו וגבר עמלק", אף אחר שהיו ישראל בכל המצב של ההתעוררות מעצם בוא עמלק למלחמה מ"מ בשעה שהיה חסר את התוספת של ההתעוררות הזו של "כאשר ירים משה ידו" אפילו שעדיין המשיך משה בתפילתו מ"מ מיד נהפך המצב מגבר ישראל לגבר עמלק, כי המרחק שיש בכל תוספת התעוררות הוא עצום ונורא בתוצאותיו.

ומצאנו עוד חלק נוסף, שמכח עמידה בנסיון זוכים לברכת שמים בתורה. כמאמר הכתוב "והכהנים הלויים בני צדוק אשר שמרו את משמרת מקדשי בתעות בני ישראל מעלי המה יקרבו אלי לשרתני ועמדו לפני" (יחזקאל מ"ד ט"ו). הנה כל בחירת שבט לוי שזכו להיות משרתי א-ל, עובדי עבודת הקודש, והמה אשר יורו משפטיך ליעקב ותורתך לישראל, כל זה בזכות העמידה בנסיון שנתחזקו ועמדו על משמרתם בעת שנפלו ישראל ממדרגתם בשעת חטא העגל, הרי, שחיזוק שיתחזק האדם מעצמו יביאהו לעוד חיזוק מברכת שמים.

דברים אלו מעוררים אותנו להתגבר בחיזוק והתעוררות ולעמוד כל אחד על משמרתו להישמר שלא יבואו ימים של רפיון בתורה ובעבודת התפילה.

איך מנצחים את המלחמה?

הגאון רבי אליעזר פרייפלד שליט"א

במשנה ברה"ה (דף כט ע"א) וכי ידיו של משה עושות מלחמה אר שוברות מלחמה, אלא לומר לך כל זמן שהיו ישראל מסתכלין כלפי מעלה ומשעבדין את לבם לאביהם שבשמים היו מתגברים, ואם לאו היו נופלים.

לכאורה שאלת המשנה צריכה ביאור, הרי כתוב "ויהי ידיו אמונה" - ופרש"י ויהי משה ידיו באמונה פרושות השמים בתפילה נאמנה ונכונה, וא"כ מה התימה וכי ידיו של משה עושות מלחמה, ודאי שהתפילה גורמת לנצח במלחמה,

אשר על כן מתפלל הכהן הגדול, שלא תכנס לפניו ית' תפילה זו, ולא תכריע את תפילת הרבים המצפים לגשמי ברכה.

ומתפילותיו של דוד המלך, למדנו את סוד התפילה. "מן המצר קראתי יה ענני במרחב יה" (תהלים קיח, ה). רק כאשר אדם יודע ומבין ומרגיש שהוא נתון במיצר, או אז בוקעת תפילתו מעומק הלב, ולפיכך "ענני במרחב", תפילתו מתקבלת ברחמים וברצון. וביתר ביאור להלן (שם קמב, ה) "הבט ימין וראה ואין לי מכיר, אבד מנוס ממני, אין דורש לנפשי", ולפיכך "הקשיבה אל רנתי", כי כל זמן שבתוך התפילה הוא חושב על "מכיר" או מתכנן לו "מנוס" מן הצרה, אין תפילתו שלימה, ורק כאשר נמצא הוא במצב של "אין דורש לנפשי", תפילתו זכה טהורה ושלימה.

הוא אשר הדגיש הכתוב, כי בני ישראל נאנחו "מן העבודה", שלא ראו לה סוף, ולא תכננו בצידה שום פתרון, ולא היתה במציאות שום מחשבה של ישועה, לפיכך כשנאנחו בני ישראל מן העבודה וזעקו אל ה' נתקבלה תפילתם כמו שכתוב "וישמע אלוקים את נאקתם", ולמה הוא שומע?! משום שהיתה "מן העבודה", כלומר הם סמכו רק על הקדוש ברוך הוא ולא חשבו כלל על פתח מילוט.

להתפלל כשכואב!

הרב מאיר צימרוט שליט"א

"וגם אני שמעתי את נאקת בני ישראל" -- יש כמה וכמה לשונות לתפילה: רינה, צעקה, שוועה. כאן מצאנו לשון נוספת: נאקה. ובאמת הלשון הזו כבר הוזכרה "וישמע אלוקים את נאקתם". ויש להבין מה פשר הלשון הזאת של תפילה שנקראת נאקה.

כשאדם סובל צער וייסורים – באופן אוטומטי הוא בוכה וצועק. אין לו מחשבה לבכות ולצועק, הבכיות והצעקות פורצות ממנו מבלי שתהיה לו שליטה עליהן.

וזה מה שקרה לבני ישראל. קושי העבודה, המכות שספגו, הגזירות שגזרו עליהם, שלקחו להם את הילדים ושיקעו אותם בבניין – כל אלו גרמו לצעקות לפרוץ מגרונם באופן אוטומטי. אלא שאז עשו בני ישראל חשבון: אם בין כה וכה אנחנו כבר בוכים וצועקים – לפחות ניקח את הצעקה הזאת ונעשה ממנה תפילה, נתפלל לבורא עולם שיציל אותנו מהצרות הללו.

מספרים שכשרבי ברוך בער ליבוביץ' זצ"ל, בעל ה"ברכת שמואל", שכשהיה ילד קטן, אביו ראה פעם שהוא מתנהג לא כשורה, וגער בו גערה שגרמה לו להתחיל לבכות.

מיד לאחר שהתחיל לבכות, לקח הילד, ברוך בער, סידור והתפלל מנחה.

שאל אותו אביו: "מה העניין שנעמדת להתפלל מנחה?" והילד השיב: "חשבתי לעצמי: אם כבר קיבלתי מכה שהביאה אותי לידי בכי, חבל שהבכי הזה ילך לאיבוד. לפחות אתפלל באמצע הבכי ואבקש 'אתה חונן לאדם דעת' או 'רפאנו ה' ונרפא'. אקח את הבכיות ואתפלל איתן, כדי שאעשה מהן יהלום בכתר של בורא עולם".

הרי כל הכח של תפלה הוא רק כאשר מרגיש התקרבות. כמאחז"ל על ויגש אליו יהודה, אין הגשה אלא תפלה, שענין התפלה הוא הגשה והתקרבות, אך בלי "ויגש אליו", כאשר עזבתני ותרחק ממני, אין מציאות של תפלה. וזהו מה שנאמר בהמשך, "ולילה ולא דומיה לי", היינו שאין לו מנוח ושלות הנפש. כי כאשר אדם מתפלל וזוכה להשיח לבו לפני הקב"ה, ומרגיש כמאה"כ תכין לבם תקשיב אזנך, אז אפילו אם עדיין לא נענה, אבל בעקבות התפלה אופף אותו שקט נפשי, די לו בעצם הדבר שהשיח את לבו לפני השי"ת וזה כבר נותן לו שלווה ושקט נפשי. אבל במצב של עזבתני ותרחק ממני אז ולילה ולא דומיה לי.

בך בטחו אבותינו בטחו ותפלטמו אליך זעקו ונמלטו בך בטחו ולא בושו. הנה מלבד הדרך של תפילה יש גם את הדרך של בטחון, בך בטחו אבותינו בטחו ותפלטמו. אכן במצב כזה של ריחוק, כאשר מרגישים למה עזבתני אין גם את כח הבטחון. כי יסוד הבטחון הוא כאשר אדם מרגיש את החמימות ואת הקירבה של אמונה, הוא מרגיש כי מי גוי גדול אשר לו אלקים קרובים אליו כה' אלקינו.

מהו סוד התפילה?

הגאון רבי בן ציון נשר שליט"א

ביארו חכמי המוסר את תפילתו של הכהן הגדול ביום הכיפורים בעמדו לפני ולפנים, "שלא תכנס לפניך תפלת עוברי דרכים" (יומא נג, ב).

שלכאורה יש להבין מה נצרך לתפילה זו, במעט הזמן שיש לו לשהות שם. הרי כל העולם כולו לגשם הוא צריך, שהרי הוא חיים לעולם, וכל באי עולם מבקשים ומתחננים על הגשמים, ולעומתם יהודי יחיד עובר בדרך, והגשם מכביד עליו ומצער אותו, ומתפלל הוא שיפסק הגשם, מדוע עדיפה תפילתו שתתקבל, על פני תפילת הרבים שירדו גשמים, עד כדי כך שאלמלא תפילת כהן גדול, אכן תפילת היחיד מכרעת.

וביארנו, כי שלימות התפילה היא בזאת שנובעת מעומק כוונת הלב, ורק תפילה כזאת שנובעת מכוונה טהורה, ובקשת רחמים מלפני ה' בלתי שום פניה ותחבולה, חזקה שאינה חוזרת ריקם. אי לכך אמנם העולם כולו עומד בתפילה על הגשם, אך בצידה של התפילה מתגנבת ללב מחשבה מעשית ותכנית פעולה, למקרה שחלילה לא תתקבל ולא ירד גשם. ומתכננים מה יעשו מהיכן יביאו מים, ומאיזו מדינה ייבאו תבואה, וכדומה.

תפילה כזו אינה תפילה שלימה, שהרי שוברת בצידה, אין לבו של המתפלל סמוך ובטוח רק על רחמי שמים. לא כן עובר דרך, בשעה שתופס אותו הגשם בדרכו, ואין לו מסתור ומחסה מפניו, ונרטב עד לשד עצמותיו, תפילתו שלו לעת כזאת, תפילה שלימה היא, מתוך ידיעה ברורה כי אין לו על מי להשען אלא על אביו שבשמים, תפילתו טהורה היא, וכוונתו שלימה ורצויה, לפיכך בדין הוא שתתקבל.

עלות העלון לשבת: 220 ₪ בלבד | ניתן להעביר לחשבון 61135 | סניף 56 | בנק 11 תפוצת העלון: בני ברק, פתח תקווה, אלעד, תל אביב, אחיסמך, מודיעין עילית, רחובות, ואשדוד

גליון הפרשה על פרשת השבוע יוצא פעם בשבועיים – בתפוצת המייל בלבד!

העלון יוצא פעם בשבועיים | הערות/הארות/ הצטרפות לתפוצת המייל - ניתן לשלוח למייל: shch3910@gmail.com

מקורות הכרת הטוב: הר"צ נקר שליט"א - 102 סיפורים ח"ב | הרה"ק רבי אברהם לנדא מטשכנוב זצוק"ל - צלותא דאברהם מהדו"ת תשי"ז | הגרמ"י לפקוביץ' זצוק"ל - אמרי דעת ח"ב | הגר"א פרייפלד שליט"א - אמרי אליעזר עה"ת תשס"ז | הרה"ק רבי שמואל מסלונים שליט"א - דרכי נעם - פורים | הגר"צ נשר שליט"א - הגדה של פסח שיר ציון תשס"א | הר"מ צימרוט שליט"א - דרשו | היברו בוקס החדש.

